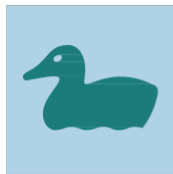

Vård- och äldreomsorgsnämndens
ÅRSBOKSLUT
2018

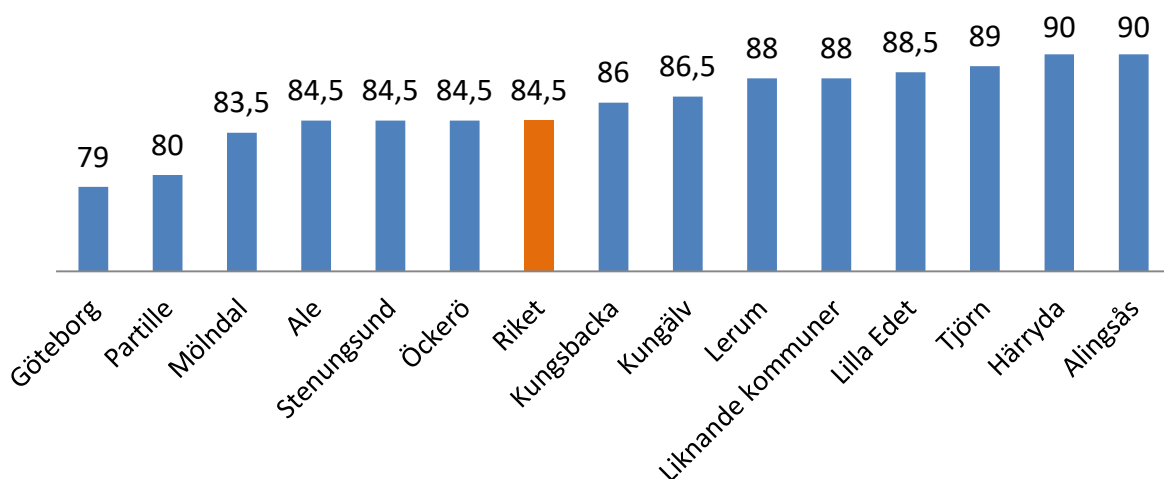
Årsbokslut 2018

Verksamhet

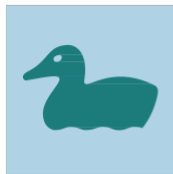
Det gångna året har präglats av utmaningar inom såväl personal som volym och ekonomi. Det är fortsatt svårt att rekrytera personal speciellt undersköterskor och rehabiliteringspersonal. Trots detta ökade andelen undersköterskor och nämnden upprätthåller fortfarande målet att 80 procent av den vård- och omsorgsnära personalen är utbildade undersköterskor. Kompetensförsörjningen är fortsatt en av nämndens största utmaningar nu och framåt.

Ytterligare en utmaning är att balansera de ökade behoven i äldreomsorgen och inom funktionsstöd med de ekonomiska resurserna. Nämnden uppvisar under 2018 ett stort budgetunderskott som inom äldreomsorg härleds till en stor ökning av antalet hemtjänststimmar och inom funktionsstöd är hänförligt till personlig assistans där intäkter från försäkringskassan minskat med 10,5 mnkr mellan 2017 och 2018.

Vård- och äldreomsorgsnämnden¹ har under 2018 fortsatt sin strävan mot en god kvalitet i vården och i omsorgen. Under de senaste åren har kvaliteten i verksamheten förbättrats och 2018 svarar 90 procent av målgruppen äldre på särskilt boende samt mottagarna av hemtjänst att de är ganska eller mycket nöjda sammantaget med sitt boende och sin hemtjänst (enligt nedan diagram), vilket tillsammans med Härryda är högst av Göteborgsregionens kommuner. Även brukarundersökningen för funktionsstöd visar hög grad av nöjdhet utifrån brukarnas upplevelse av utförda insatser enligt LSS.

¹ Från 190101 har vård- och äldreomsorgsnämnden med tillhörande förvaltning bytt namn till vård- och omsorgsnämnden respektive vård- och omsorgsförvaltningen.

2018 års medarbetarenkät åskådliggör därtill att äldreomsorgen har nöjda medarbetare, där sjuksköterskor och undersköterskor utmärker sig som kommunens mest nöjda personalgrupper. Nämndens strävan att bibehålla det höga resultatet genom ett fortsatt systematiskt kvalitetsförbättringsarbete i verksamheten fortsätter 2019.

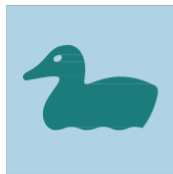
Under året har en samverkansorganisation för nära vård i Alingsås och Lerum fortsatt sitt arbete inom ramen för SAMLA, samverkan Lerum-Alingsås, där nämnden har ansvarat för ordförandeskapet och driver frågor för Alingsås kommun. Inom nämndens område äldre gäller fortsatt implementering av mobil läkare samt anpassning av verksamheten till lagstiftning; *Samverkan vid utskrivning från sjukhus* som trädde i kraft under 2018.

Verksamhetens kvalitet ligger i personal med god kompetens och tillgången på sådan är ingen självklarhet längre. Att ta vara på digitaliseringens möjligheter är därför nödvändigt samt se över vilka kompetenser som gör vad i verksamheten. För att tillfredsställa behovet av kompetent och utbildad personal i verksamheten och erbjuda en attraktiv arbetsplats med en god arbetsmiljö krävs ett aktivt arbete från såväl nämnd som kommunledning.

För att med minskade resurser kunna tillgodose nämndens målgruppers behov blir det allt viktigare att utmana och tänka utanför den egna organisationen. Nya arbetssätt i den egna organisationen behövs, men förändringar behöver även ske i samverkan med andra sjukvårdshuvudmän och i samarbete med civilsamhällets organisationer.

Heltid behöver bli norm i verksamheten och fler behöver arbeta mer för att klara åtaganden utifrån den demografiska utvecklingen. Idag finns i förvaltningen en outnyttjad resurs motsvarande cirka 130 årsarbetare i deltidssamarbetande vårdnära personal.

Under det första året i en ny gemensam storförvaltning finns en strävan efter att ta vara på de styrkor som finns i de olika verksamheterna, för att på så sätt uppnå en ny gemensam effektiv och ändamålsenlig nivå. Sammanslagningen innebär även en del utmaningar som vi ännu inte funnit tillfredsställande lösningar på, som exempelvis gemensamma lokaler för personal.

Åtaganden och nyckeltal

Nämnden gör bedömningen att arbetet med åtagandena i stort löper på enligt plan, samtidigt är flera av åtagandena långsiktiga och arbetet förväntas fortgå.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 4

I Alingsås råder god ekonomisk hushållning grundad på effektiv resursanvändning

Indikator: Nettokostnader skall inte öka snabbare än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag

Vård- och äldreomsorgsnämndens åtaganden, uppdrag, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtaganden:

(A) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att arbeta för att verksamheten ska bli ekonomiskt effektivare genom att nettokostnadsökningen ska understiga pris-/löne- och volymförändring.

(B) Reducera nämndens kostnader till att motsvara budget för VOÅ där avdelning för funktionsstöd sedan 1/1-2018 ingår.

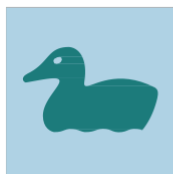
	Funktionsstöd			Äldreomsorg		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Nettokostnadsavvikelse	-1,0%	-0,6%	ej publ	3,8%	2,1%	ej publ
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Budgetavvikelse	-14 mnkr	-10 mnkr	-14 mnkr	-7 mnkr	+1 mnkr	-9 mnkr

Nyckeltal: Nettokostnadsavvikelse Funktionsstöd och Äldreomsorg

Äldreomsorgens nettokostnadsavvikelse 2017 var 2,1 % vilket motsvarar att äldreomsorgen i Alingsås kostar cirka 2,1 % mer än rikets genomsnitt. För funktionsstöd var nettokostnadsavvikelsen - 0,6 % vilket påvisar att funktionsstöd är något billigare än rikets genomsnitt. En bedömning av nettokostnadsökning i förhållande till pris-, löne- och volymökningar 2018 indikerar att nettokostnadsavvikelsen sannolikt kommer öka för äldreomsorgen men minskar för funktionsstöd. Målet uppnås ej 2018 men nämnden arbetar för att under planperioden uppnå en nettokostnadsökning som understiger pris-/ löne- och volymökningar.

Nyckeltal: Budgetavvikelse LSS och Äldreomsorg

Nämnden uppnår inte budgetbalans för verksamhetsår 2018, se ekonomiavsnitt sidan 21ff. Men arbetar för att under planperioden anpassa verksamheten till KF:s beslutade budget.

Åtaganden utifrån KF:s angivna område *särskilt fokus*:

(C) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att verka för att bidra till den digitala utvecklingen, där effektinhämtningen beräknas vara störst.

Nyckeltal: Antal projekt kring utveckling av välfärdsteknik utifrån framtagna plan påbörjade och genomförda

Utfall 2018: 1

- **Implementera digital plattform**

För att bidra till den digitala utvecklingen fortgår implementering av ny digital plattform som stödjer olika digitala tjänster i hemmet till exempel digital fjärrtillsyn och trygghetslarm. Den nya digitala plattformen möjliggör vidare utveckling av välfärdsteknik i förvaltningen. Via den digitala plattformen kommer det under 2019 implementeras ett detaljplaneringssystem som pilot inom hemtjänsten. Samtliga samordnare samt enhetschefer har utbildats i detaljplaneringssystemet inför implementering.

Åtaganden utifrån KF:s angivna *uppdrag*:

(1) Vård- och äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att utreda och beräkna digitaliseringsmöjligheter inom äldreomsorgen.

(2) Vård- och äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att kommunal administration fortsatt ska minska genom smartare och effektivare arbetssätt där nya lösningar inom teknik ska prioriteras.

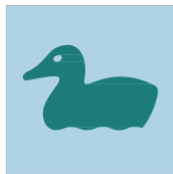
(3) Vård- och äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att reducera sin centrala administration och föreslå möjligheter till förvaltningsövergripande effektiviseringar.

Nyckeltal: Antal digitaliseringsprojekt påbörjade och genomförda

Utfall 2018: 7

- Pågående implementering av digital fjärrtillsyn
- Genomfört implementering av Magna Cura webb
- Pågående överflytt av Magna Cura LSS till det förvaltningsgemensamma Magna Cura
- Preventivt arbete på grund av ny lag om nationell läkemedelslista
- Pågående implementering av avancerad bokning i Time Care
- Genomfört utredning av kommundemensam E-learningplattform
- Pågående införande av trådlöst nät på särskilt boende för äldre

Nämnden har påbörjat ett arbete med att utreda digitaliseringsmöjligheterna inom äldreomsorgen och strävar mot en mer modern och digitaliserad omsorg med individens bästa i centrum. Den påbörjade implementeringen av en ny digital plattform möjliggör utökat införande av digital fjärrtillsyn (tillsyn genom kamera) i brukarnas hem.

Vidare pågår ett arbete genom samverkansplattformen AllAgeHub, ett initierat projekt som bland annat avser hur boendemiljöer kan utformas utifrån individens behov och önskemål för att uppnå ökad självständighet samt trygghet i hemmet.

Implementering av Magna Cura webb för hemtjänsten har färdigställts 2018. Systemet bidrar till att personalens arbete effektiviseras genom mobil dokumentation. Som ett resultat av överflytten av funktionsstöd pågår ett arbete med att flytta över Magna Cura LSS till det förvaltningsgemensamma Magna Cura för att skapa ett gemensamt journalsystem.

En ny lag om nationell läkemedelslista ska ersätta lagen om receptregister och lagen om läkemedelsförteckning. Ett arbete pågår inom nämnden med att omvärldsbevaka förändrade systemkrav för att vara förberedd när lagen träder i kraft.

Som ett led i att ändamålsenlig och effektiv verksamhet fortgår implementering av hälsosam schemaläggning, vilket är en del av förvaltningens strategiska arbete kring bemanning. Samtliga chefer har under 2018 utbildats i hälsosam schemaläggning. Dessutom sker uppstart av *Avancerad bokning* inom ramen för schemaplaneringssystemet under 2019 som är ett viktigt verktyg för att kunna genomföra heltidsresan.

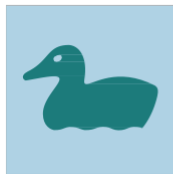
Utredning av E-learningplattform är klart och plattformen är nu redo för att fyllas med material. Utbildning pågår för att förvaltningscentralt kunna lägga in utbildningsmaterial. Ändamålet är att möjliggöra effektiv digital utbildning för att bland annat kompetensutveckla personal inom olika områden, samt stärka Alingsås kommun som attraktiv arbetsplats.

Ett underprojekt i den uppstartade digitala plattformen kommer att ske under 2019 i form av ett detaljplaneringssystem för hemtjänsten, vilket medverkar till att nå uppdraget att administration ska minska genom smartare och effektivare arbetssätt. Planeringssystemet syftar att kvalitetssäkra och effektivisera hemtjänstens planering på individnivå.

Ett arbete pågår med att införa trådlöst nät på särskilt boende för äldre. Det trådlösa nätet möjliggör för enheterna att jobba mobilt med till exempel larmmottagning. Därtill att brukare, besökare och personal får åtkomst till det öppna nätet "Visit Alingsås".

Nämnden ser stora långsiktiga utmaningar för att möta volymökningar samtidigt som det blivit svårare att rekrytera vårdnära personal. Nämnden behöver utreda och implementera tekniska lösningar i alla verksamheter och har påbörjat ett flertal projekt som syftar till att minska administrativ kringtid. Därtill är startportalen i beslutsstödssystemet Hypergene utvecklad och nedbrytbar, vilket möjliggör uppföljning av rättvisande resultat kring bland annat ekonomi, arbetstid, sjukfrånvaro och timanställningar.

Det kommer att finnas ett fortsatt behov från Planeringsavdelningen att bistå med IT-stöd till verksamheten så länge expansionen av digitalisering fortgår. Nämndens bedömning är att det påbörjade arbetet kring digitalisering och välfärdsteknologi har nått tydliga resultat under 2018. Samtidigt är flera av åtaganden långsiktiga och arbetet förväntas fortgå.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 5

I Alingsås bygger välfärden på god service, hög kvalitet och tillgänglighet

Indikator: Nöjd-medarbetar-index ska höjas
Sjukfrånvaron i kommunen ska minska

Vård- och äldreomsorgsnämndens åtaganden, uppdrag, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtaganden:

(A) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att verka för att verksamheten utvecklas som en attraktiv arbetsgivare.

(B) Vård- och äldreomsorgsnämnden fortsätter att sträva mot en god arbetsmiljö.

Nyckeltal	2017	2018
Medel sysselsättningsgrad för vårdnära personal	88,3%	90,0%
Nöjdmedarbetarindex	3,9	3,9
Andel total sjukfrånvaro	8,7%	8,2%
Andel korttidssjukfrånvaro	3,0%	3,2%
Andel tid som utförs av timanställd personal	19,5%	20,7%

Kommentarer till nyckeltalen kopplade till mål 5 åtagande A-B, se personalavsnitt sidan 28ff.

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

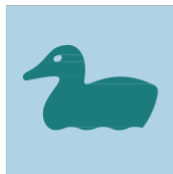
(4) Vård- och äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att renodla undersköterskeuppdraget genom att finna möjligheter för andra yrkeskategorier att bistå verksamheten.

Nyckeltal: Uppföljning av att utreda införandet av serviceassistent

Utfall 2018: Utredning har genomförts.

En utredning kring möjligheter och utmaningar med att införa en ny yrkeskategori inom förvaltningen har genomförts och antagits av nämnden. Utgångspunkten om en renodling av undersköterskeuppdraget har i utredningen varit ett kompetensförsörjningsperspektiv. Det innebär att i överväganden för eventuellt införande av en ny yrkeskategori i vård- och äldreomsorgen, har varit att se till verksamhetens behov utifrån ett kvalitets-, brukar- och arbetsmiljöperspektiv. Förslaget är att vårdbiträde införs som ny yrkeskategori. Förslaget har fattats mot bakgrund av det fortsatt stora behovet av utbildad personal inom vård- och äldreomsorgen samt utifrån ett verksamhets- och brukarperspektiv. För titeln vårdbiträde finns kopplat kompetenskrav som innefattar viss vård- och omsorgsutbildning.

Förvaltningens förslag innebär att de extratjänster som idag finns inom förvaltningen som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och finansieras av statliga medel, finns kvar så länge externa medel tillförs. En översyn kan behöva genomföras kring vilka kompetenskrav som ska finnas för dessa extratjänster samt eventuell förändrad situation.

Detta innebär sammantaget att förvaltningen föreslår ett införande av vårdbiträde inom vård- och äldreomsorgen och inte ett införande av yrkeskategorin serviceassistent. Nämnden har givit förvaltningen i uppdrag att återkomma med ett fördjupat underlag under 2019 så att slutgiltigt beslut om införande av yrkeskategorin vårdbiträde kan fattas.

Ytterligare arbetar nämnden med att använda extratjänster i verksamheten, vilket också medför en renodling av undersköterskeuppdraget. Under 2018 har 20 externt finansierade anställningar använts inom vård- och äldreomsorgsnämnden.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 6

I Alingsås finns det valfrihet och självbestämmande

Indikatorer: Medborgarnas/brukarnas bedömning av inflytande i kommunen ska öka, Nöjd-kund-index inom hemtjänsten ska öka
Nöjd-kund-index inom äldreboenden ska öka

Vård- och äldreomsorgsnämndens uppdrag, nyckeltal och utfall:

Åtaganden utifrån KF:s angivna uppdrag:

(5) Vård- och äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att fortsatt utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för Lagen om valfrihetssystemet.

Nyckeltal: Uppföljning av att utreda underlag för beslut; LOV-isering av daglig verksamhet inom Funktionsstödsverksamheten

Utfall 2018: Utredning har genomförts under 2018 och eventuellt införande av LOV kommer att beslutas av nämnd under 2019.

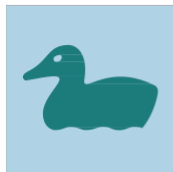
(6) Vård- och äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att stärka och utveckla demokratin och i lämpliga former använda sig av medborgardialog.

Nyckeltal: Antal dialogmöten inom verksamheten för stärkt och utvecklad demokrati påbörjade och genomförda alt.

Utfall 2018: >29*

*Samtliga chefer som har genomfört brukardialog är inräknade. Totalt har 29 chefer startat någon form av dialog, majoriteten av dessa chefer har fler än en uppstartad brukardialog därav tecknet >.

Vård- och äldreomsorgsnämnden har gjort en konkretisering av vad en brukardialog innebär; "En brukardialog innebär att genom olika former av samtal med brukarna generera högre jämlikhet, inflytande och effektivitet inom vård- och äldreomsorgsförvaltningens skilda verksamhetsdelar." Samtliga avdelningar har fått i uppdrag att under året, genom brukardialog utifrån konkretiseringen, sätta fokus på området som i Socialstyrelsens

brukarundersökning har fått lägst andel positiva svar. För nämndens verksamheter där Socialstyrelsens brukarundersökning inte genomförs, väljer verksamheten ett område som för brukarna upplevs angeläget att föra dialog utifrån.

Samtliga avdelningar har påbörjat uppdraget och ett antal aktiviteter är i gång genom olika former av brukardialoger. Inom boendeavdelningen har dialog med brukarna hållits utifrån bland annat ämnena mat och måltiden, önskemål om aktiviteter på träffpunkterna har hållits dialog kring, förtroenderåd mellan avdelning, brukare och politiker har genomförts. På flera boenden har man husmöten där frågor som berör boendet diskuteras. Inom förebyggandeenheten har dialog med nyinflyttade i 65+boende hållits, representanter från enheten deltog under Noltorpsdagarna och förde samtal med närvarande kommuninvånare. Inom kvarboendeavdelningen har mini-träffpunkter startats upp i samverkan med förebyggandeenheten. Representanter från vård- och äldreomsorgsverksamheten har deltagit på pensionärsföreningars medlemsmöten i syfte att föra dialog om seniorers behov av kommunal service och social gemenskap. Anhörigvårdare har varit delaktiga i att påverka utbudet av föreläsare och cirklar för anhöriga under terminen. Som ett komplement till de nystartade miniträffpunkterna ska man med hjälp av samverkan mellan kvarboendeavdelningen, förebyggandeenheten och frivilligorganisationer verka för att fysiskt nå ut till de brukare som inte tar sig ut. Där syftet bland annat är att bryta ensamheten. Deltagare på Seniordata har besvarat en enkät om vilket övrigt stöd de önskat av enheten, vilket resulterade i att aktivitetsutbudet omskapades och anpassades. Inom avdelningen för funktionsstöd genomförs brukarråd. Avdelningen har också kartlagt området rädslor genom samtal, därtill har avdelningen utvecklat kommunikationen vid dialog genom bland annat bildstöd samt strategier både individuellt och på gruppnivå.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 7

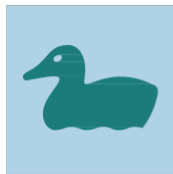
I Alingsås utvecklas vården och omsorgen för individens behov

Indikatorer: Nöjd-kund-index inom hemtjänsten ska öka
Nöjd-kund-index inom äldreboenden ska öka

Vård- och äldreomsorgsnämndens åtaganden, uppdrag, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtaganden:

- (A) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att genom systematiskt förbättringsarbete fortsatt utveckla kvaliteten i vården och omsorgen.
- (B) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att fortsatt utveckla ett personcentrerat förhållningssätt.

Nyckeltal: Antal fallolyckor äldreomsorg

Fallolyckor	Utfall
2017	1 950
2018	2 188

Nyckeltal: Nöjdhet med möjlighet att komma utomhus utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Brukarnöjdhet utevistelse särskilt boende	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	52 %	58 %
2017	59 %	58 %
2018	60 %	57 %

Nyckeltal: Nöjdhet med aktiviteter utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Brukarnöjdhet aktiviteter särskilt boende	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	66 %	63 %
2017	66 %	64 %
2018	65 %	64 %

Nyckeltal: Sammantagen nöjdhet utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Samtalen nöjdhet särskilt boende / hemtjänst	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	89 %	86,0 %
2017	90 %	85,5 %
2018	90 %	84,5 %

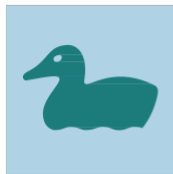
Nyckeltal: Uppföljning av att utreda arbetet kring närvårdssamverkan SAMLA, implementera ny lagstiftning; Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Utfall januari-december 2018: Samverkan har pågått under 2018 inom SAMLA kring utskrivningsprocesser och nära vård för ett säkert införande i september. Ny rutin för utskrivningar från slutna vård införs den 25/9 2018. Utbildningsinsatser i den nya IT-tjänsten som stödjer processen för in- och utskrivning har genomförts under hösten. Vidare pågår arbetet kring närvårdssamverkan för att fortsatt anpassa verksamheten till lagstiftningen.

(C) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att verka för fler boendeplatser.

Nyckeltal: Antal färdigställda boendeplatser; särskilt boende samt boende med särskilt stöd

Utfall 2018: Åtta nybyggda demensboendeplatser på Ginstgårdens äldreboende och sex platser på nytt LSS-boende togs i drift september - november 2018.

Åtaganden utifrån KF:s angivna område *särskilt fokus*

(D) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att utveckla anhörigstöd och förebyggande insatser.

(E) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att frivilliginsatser ska stimuleras och utvecklas.

Nyckeltal: Andel trygga utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Sammantagen trygghet särskilt boende/hemtjänst	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	91 %	86 %
2017	88 %	87 %
2018	91 %	89 %

Nyckeltal: Antal engagerade frivilliga i verksamheten

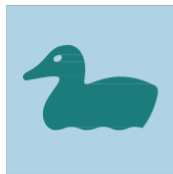
Engagerade frivilliga i verksamheten	Utfall Alingsås
2016	98
2017	99
2018	100

Nyckeltal: Antal projekt för att stimulera och utveckla frivilliginsatser på boende och inom kvarboende påbörjade och genomförda

Utfall 2018: 17

Följande aktiviteter/projekt finns inom enheten för att stimulera och utveckla frivilliginsatser på boenden och inom kvarboende:

- Hörselskadades riksförbund har hörcafé på Bjarkegården 1 gång/vecka
- Synskadades riksförbund är medarrangör vid syncaféerna på Brunnsgården
- Röda korsets besöksgrupp är i samverkan med förebyggandeenheten
- PRO/SPR/Röda korset har caféträffar på träffpunkterna
- PRO/SKPF/RPG/Hjärt-lungsjukas förening har alla fyra körverksamhet och underhåller regelbundet på träffpunkterna
- Bjarke och Alingsås hembygdsföreningar deltar regelbundet i träffpunktens verksamhet.
- Seniorsdata har regelbundna datakurser på Brunnsgårdens träffpunkt
- PRO har startat lördagsträffar på Tuvegården
- Alla kyrkliga samfund har gudtjänster på våra äldreboenden
- Neroförbundet samverkar med anhörigstödet i arbetet med att arrangera anhörigcirklar till de som vårdar och stödjer en äldre person med neurologiska funktionsnedsättningar.
- Samverkan med Frälsningsarmen för målgruppen personer med demenssjukdom och deras anhöriga.
- Samverkan med Röda Korset, Bräcke Diakoni och Sensus i arbetet med att bedriva Alzheimers Café
- Pensionärsföreningar ingår i en referensgrupp för utvecklingen av förebyggandeenheten
- Lions ordnar fester på träffpunktern

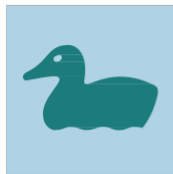
- Enheten deltar i Hushållningssällskapets nystartade projekt "Matfröjd" med syfte att stimulera äldre personers matglädje.
- Enheten har tillsammans med kommunens fem pensionärsföreningar tagit fram en ny broschyr som ger information om kommunal service och föreningarna arbete, allt i syfte att informerar seniorer i Alingsås om insatser som kan främja social gemenskap och öka tryggheten i hemmet.

Avslutade projekt:

- Hjärtlungsjukas förening har lärt upp en personal på förebyggandeenheten att hålla grupper i Qigong.

Förbättringsåtgärderna kopplade till nämndens åtagande och uppdrag att ytterligare utveckla ett systematiskt arbete kring ett personcentrerat arbetssätt, är fortsatt högt prioriterat i förvaltningen. Följande satsningar pågår för att bidra till fortsatt ökning av brukarnöjdheten i verksamheten:

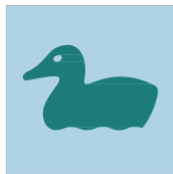
- Under sommaren har ett antal aktiviteter och utflykter genomförts inom nämndens olika avdelningar i syfte att bidra till känslan av semester och bryta av vardagen med aktiviteter som hör sommaren till såsom bad, besök till botaniska i Göteborg, utflykt till Gräfsnäs, besök på Nolby gård med mera. Brukarna har bjudits på glass och vattenmelon i mängder för att svalka och släcka törsten. Den ihållande varma sommaren har utifrån samtal med avdelningschefer och MAS fungera mycket väl.
- Ett aktivt arbete pågår inom såväl boende som kvarboende med att höja kontinuiteten genom att bland annat erbjuda brukare en kontaktperson. Via ombudsmodellen, vars mål är att skapa en samsyn för kontinuerlig kompetensutveckling, syftar modellen till ökad kunskap inom vård- och äldreomsorgens alla avdelningar därtill ett gemensamt arbetssätt utifrån nämndens riktlinjer och rutiner.
- På ett av nämndens särskilda boende för äldre har kontakt etablerats med en person som har en vårdhund och till våren 2019 kommer en pilot kring detta att startas upp.
- Inom kvarboendeavdelningen har man prövat konceptet *En väg in* där samordnaren tar den första kontakten och styr upp starten av ett nytt hemtjänststämmande. Ett led i att kompetensutveckla personalen i verksamheterna sker inom kvarboende via *Torsdagsutbildningar*, vilka sker genom obligatoriska ämnesblock för medarbetare.
- Boendeavdelningen har valt att ta fram ett gemensamt mål för hela avdelningen; *En meningsfull vardag för dig*, i syfte att höja kvalitén. Enhetscheferna har påbörjat ett arbete med att bryta ner målformuleringen till respektive enhet. Arbete för att förbättra måltidssituationen på några äldreboenden visar på större delaktighet, större matglädje och mer lugn och ro vid måltidssituationen. På flera boenden har matmöten/matråd införts där brukare deltar t.ex. kring vilka rätter som ska finnas på matsedeln.
- Hälso- och sjukvårdsavdelningen har inom närsjukvårdssamverkan tagit mått på antal patienter som initierats av sjuksköterskor i hemsjukvården och blivit inskickade till sjukhuset. Mätningen visade på att ingen av de patienter som skickats in var inskickade i onödan. Detta är ett sätt att följa upp och kvalitetssäkra denna process i verksamheten.

- Inom AFF har en internutbildning i pedagogiskt förhållningssätt startats upp för samtlig personal i syfte att kompetenshöja och säkra kvaliteten för brukarna. En gemensam rutin inom AFF för att systematiskt arbeta med att kvalitetsförbättra är att samtliga brukare ska ha en genomförandeplan och bemötandestrategier där det framgår vad och hur insatser ska genomföras. Kontinuerliga brukarråd finns på enheter där det är möjligt.
- Myndighetsavdelningen har tydliggjort vårdplaneringsarbetet samt infört biståndshandläggartjänst med koordinatorsuppdrag för korttidsboende. Införandet av en koordinator har lett till högre flöde, bättre arbetsmiljö och bättre samverkan. Avdelningen har även inlett ett arbete enligt IBIC, Individens behov i centrum. IBIC syftar till en högre rättsäkerhet i bedömning samt att tydliggöra brukarens stödbehov. Modul för IBIC är inköpt och planering av implementering har påbörjats där utbildning i IBIC kommer att ske under 2019. En effektivisering gällande färdtjänst är genomförd. Väntetiden har minskat avsevärt.

Socialstyrelsens brukarundersökning						
	Hemtjänst			Äldreboende		
	2017	2018	2018 riket	2017	2018	2018 riket
Bemötande	99 %	98 %	97 %	94 %	96 %	93 %
Trygghet	90 %	89 %	85 %	88 %	93 %	88 %
Sammantagen nöjdhet	94 %	94 %	88 %	86 %	86 %	81 %

Utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning arbetar avdelningarna med att planera och genomföra systematisk verksamhetsutveckling med värdegrundsfokus. Nämndens strävan med att utveckla det förebyggande och trygghetsskapande arbetet sker bland annat via Förebyggandeenhetens aktiviteter och insatser. Målet med enheten är att skapa goda samverkansvinster inom det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, med gemensamma mål för verksamheten.

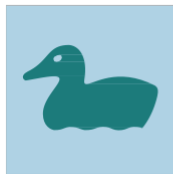
SKL:s brukarundersökning						
Verksamhet:	Svars-frekvens:	Självbestämmande: "Får den hjälp du vill ha: på din dagliga verksamhet, hemma, av boendepersonalen, av dina assistenter?"		Svars-frekvens:	Trygghet: "Känner du dig trygg med: personalen på din dagliga verksamhet, personalen hemma, boendepersonalen, dina assistenter?"	
	2017	2017	2018	2018	2017	2018
Daglig verksamhet LSS	84%	Ja: 80%	Ja: 87%	74%	Ja: 81%	Ja: 84%
Gruppbostad LSS	96%	Ja: 73%	Ja: 85%	89%	Ja: 65%	Ja: 65%
Servicebostad LSS	90%	Ja: 72%	Ja: 76%	87%	Ja: 67%	Ja: 71%
Personlig assistans	53%	Ja: 79%	Ja: 86%	32,5%	Ja: 94%	Ja: 92%

Inom AFF:s olika verksamhetsdelar genomfördes under 2018 SKL:s brukarundersökning som berör frågeområdena självbestämmande, bemötande, trygghet och trivsel. Resultatet visar på hög grad av nöjdhet. Jämför man Alingsås nationellt ligger kommunen i det högre spannet av nöjda brukare inom LSS verksamhetsdelar. I tabellen ovan visas två av undersökningens frågor med tillhörande resultat för de olika verksamhetsdelarna för 2017 och 2018. Metodutvecklare i verksamheten har ansvaret för undersökningen och via brukarråd är brukarna delaktiga och påverkar genom olika förbättringsförslag. En ny rutin har tagits fram och fastställd plan på uppföljning finns för vidare kvalitetsförbättring.

Läkemedelsgenomgångar genomförs regelbundet och antal olämpliga läkemedel mäts i kvalitetsregistret BPSD (beteendemässiga och psykiska symtom vid demens). Vidare används det nationella kvalitetsregistret Senior alert som är ett verktyg för att stödja vårdprevention, prevention för äldre personer som riskerar att falla, få trycksår, minska i vikt, utveckla ohälsa i munnen och/eller har problem med blåsdysfunktion. Resultat från kvalitetsregistren visar att nämnden lyckats väl med att öka läkemedelsgenomgångar för personer med demenssjukdom och antalet olämpliga läkemedel har minskat. En viktig aspekt att ta med i det fallförebyggande arbetet är att syftet inte är att begränsa brukarna i sin vardag. Brukarna måste få röra på sig samt vara självständiga, och då sker det fall ibland trots att det som går att förebygga i Senior Alert är gjort. Sammanfattningsvis har det fallförebyggande arbetet visat positiva resultat för personer med demenssjukdom.

Ytterligare arbete för att preventivt minska antalet fall- och läkemedelsavvikelse är:

- Träffpunktsverksamheten erbjuder grupp gymnastik, promenadgrupper, styrketräning, balansträning, yoga och qigong för att öka styrka och koordination.

- Vidgad digital signering vilken kan bidra till ökad tydlighet gällande läkemedelshantering.
- Fixartjänsten erbjuder tjänster för att minska fall i hemmet hos seniorer. Tjänsten utnyttjas framförallt av kvinnor över 80 år. Fixartjänst har under 2018 gjort 1 185 hembesök. Av dessa besök var 853 besök med fokus att hjälpa seniorer i hemmet med arbetsuppgifter på hög höjd (byte av gardiner, glödlampor, batterier i brandvarnare m.m.) 63 av besöken var förebyggande brand-/skyddsronder.
- Nämndens syn- och hörselinstruktör gjorde under 291 hembesök 2018.
- Att funktionen mobil hemsjukvårdsläkare nu finns på samtliga vårdcentraler är också en del i det preventiva arbetet för att minska avvikelser i verksamheten. Detta skapar ett stöd för legitimerad personal och är ett resultat av en samverkansinsats som har skett på chefsnivå, primärvård, sjukhus och kommun.
- Syn- och hörselinstruktören har startat upp syn- och hörcaféer under hösten där brukare får tips och råd för att klarar vardagen på egen hand. Dessa aktiviteter kan ses som ett indirekt fallförebyggande arbete.

Genom IOP-avtal (Idéburet offentligt partnerskap) kring en vårdkedja för personer med demenssjukdom med Stiftelsen Bräcke diakoni, arbetar nämnden med att skapa en vårdkedja för äldre personer med inriktning mot demenssjukdom. Detta samarbete är yttermera ett sätt att arbeta utvecklande kring förebyggande insatser mot målgruppen.

Sammantaget gör vård- och äldreomsorgsnämnden bedömningen att ett flertal satsningar har genomförts som har både indirekt och direkt bäring på utvecklingen av styrindikatorerna *Nöjd-kund-index inom hemtjänsten och inom äldreboenden ska öka.*

Åtaganden utifrån KF:s angivna *uppdrag*:

(7) Vård- och äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att aktivt arbeta fram nya arbetssätt, metoder och tekniker där medel från Innovationsfonden ska användas.

Utfall 2018:

Innovationsfonden avslutades i samband med vårbokslutet. Nämnden har ej sökt medel 2018 från innovationsfonden utan har istället ansökt om och använt 1 516 860: - från utlysta statliga stimulansmedel till investeringar i välfärdsteknik i omsorgen 2018.

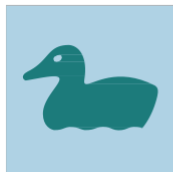
Kommunfullmäktiges prioriterade mål 12

I Alingsås minskar vi vår miljöpåverkan genom energieffektiv omställning

Indikator: Andelen ekologisk mat i kommunal verksamhet ska öka

Vård- och äldreomsorgsnämndens åtagande, nyckeltal och utfall:

Nämndens åtagande

(A) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att öka andelen ekologisk mat inom äldreomsorgen.

Nyckeltal: Uppföljning av kostavtalet tillsammans med kostenheten genomförd

Utfall: Uppföljning sker kontinuerligt under 2018

Nyckeltal: Nöjdhet med måltidssituation utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning

Nöjdhet med måltidssituation särskilt boende	Utfall Alingsås	Medel riket
2016	71 %	70 %
2017	74 %	72 %
2018	71 %	71 %

Kontinuerliga uppföljningar görs för att följa verksamheternas upplevelser av kostavtalet. Kostavtalet innebär bland annat att 75 % av maten ska vara lagad från grunden och 12 % av den serverade maten ska vara ekologisk. Partnering har startats upp mellan förvaltningen och ISS på ledningsnivå, i syfte att uppnå en högre kvalitet och i en förlängning mer ekologisk mat i verksamheten. Fortlöpande arbete kring uppföljning av kostavtalet samt vidare arbete med partnering mellan kök och verksamhet pågår. Uppstartsmöte har genomförts under hösten.

Åtagande utifrån VÄN:s samtliga mål; (Mål 4), (Mål 5), (Mål 6), (Mål 7) och (Mål 12)

Indikator: Samtliga indikatorer kopplade till mål 4, 5, 6, 7 och 12

Nämndens åtagande

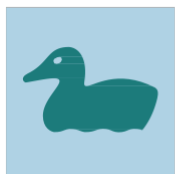
(8) Vård- och äldreomsorgsnämnden åtar sig att aktivt verka för och genomföra flerårsstrategins utpekade vilja.

Nyckeltal: Se samtliga ovan nämnda nyckeltal

Utfall 2018: Se samtliga ovan nämnda utfall med tillhörande klassificering.

Vård- och äldreomsorgsnämnden bedömer utifrån en helhetsbedömning av samtliga åtaganden och uppdrag att nämnden uppfyller flerårsstrategins utpekade vilja. En stor utmaning där nämnden inte uppnår flerårsstrategins utpekade vilja är inom området ekonomi. En stor ökning av hemtjänststimmar och minskade intäkter för personlig assistans har orsakat budgetunderskott och hög nettokostnadsökning 2018.

Nämnden arbetar vidare med metodåret med målvärden för sänkt sjukfrånvaro, minskade timanställningar, nöjda medarbetare och brukarnöjdhet m.m. vilket är nedbrutet och uppföljningsbart per arbetsgrupp.

Internkontrollplan

Internkontrollplanen sammanfattar de riskområden som uppmärksammats inför verksamhetsår 2018. Månadsstatistik som är baserad på internkontrollplanen skickas månadsvis till nämnden som omfattar kösituation och beläggning i särskilda boendeformer, hemtjänstutveckling och personalstatistik. Statistiken har 2018 kompletterats med statistik över överflyttad funktionsstödsverksamhet från Socialnämnden. Uppföljning av de riskområden som identifierats i internkontrollplanen följs löpande upp till nämnd, budgetansvariga och till berörd personal.

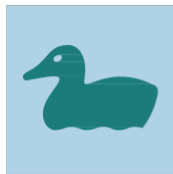
	Helår 2016	Helår 2017	Helår 2018
Hemtjänsttimmar/månad kommun	23 700	26 000	27 400
Hemtjänsttimmar/månad privat	6 600	6 000	7 600
Hemtjänsttimmar/månad totalt	30 300	32 000	35 000
Aktiva platser på särskilt boende vid årsskifte	385	385	393
Aktiva platser på korttid/växelvård vid årsskifte	36	36	36
Beläggning särskilt boende	96,3%	96,0%	95,8%
Personer i kö till särskilt boende medel	49	40	32
Ej erbjudits plats inom tre månader medel	12	4	1
Andel av invånarna >80 år på Säbo (Alingsås)	12,8 %	12,4 %	Kommer 2019
Andel av invånarna >80 år på Säbo (Riket)	12,9 %	12,5 %	Kommer 2019

- Rätt volym äldreboendeplatser

2018 uppgår kön till äldreboende till 32 personer i genomsnitt. Under 2018 har den långsiktiga strävan att möjliggöra för äldre att kunna bo kvar längre i ordinärt boende och därmed även minska kön till särskilt boende fortsatt, vilket medfört att kön successivt under året minskat och mellan augusti och december 2018 har ingen person behövt vänta mer än tre månader utan erbjudande om plats

Åtta nya gruppboendeplatser har uppstartats under hösten 2018 och fortsatt planering för fler platser på särskilt boende pågår. Färdigställandeplanen enligt nedan är dock osäker.

	Utökning antal platser	Planerat färdigställande
Bjärkegården	26	Cirka 2020
Brunnsgården	50 - 60	Cirka 2022

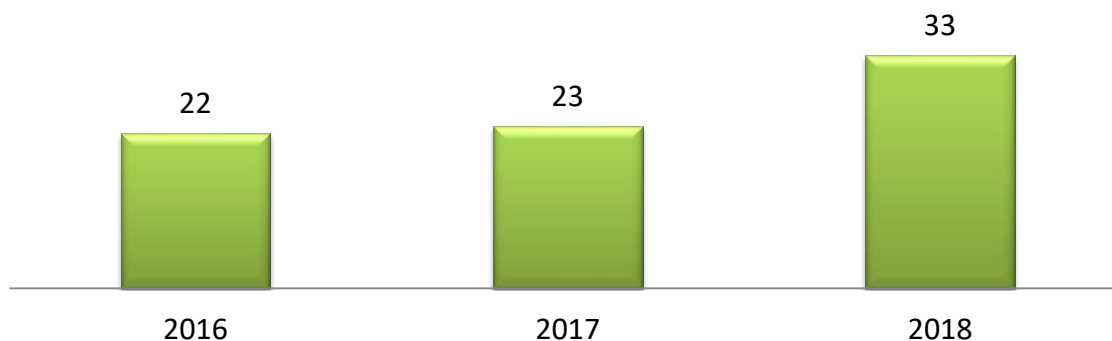

- **Förändring av hemtjänst**

Antalet hemtjänsttimmar har ökat med 9,2 procent under 2018 jämfört med 2017.

Ökningen av hemtjänsttimmar är ungefär dubbelt så hög som ett genomsnitt över de fem senaste åren, dels har fler personer hemtjänst 2018 men en stor orsak till den kraftiga ökningen är att personer med mycket stora hemtjänstinsatser ökat.

Personer med mer än 150 timmars hemtjänstinsats per månad

I februari 2019 återkommer förvaltningen till nämnden med åtgärder för att minska antalet personer med stora hemtjänstinsatser och det totala antalet hemtjänsttimmar.

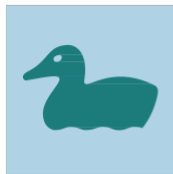
- **Heltidsresan**

Internkontrollplanen avser att följa ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter av införandet av heltidsresan. Under 2017 togs en partsgemensam arbetsgrupp fram handlingsplan *Heltidsresan*, samt har en kommungemensam handlingsplan upprättats. Nämnden har under 2018 riktat resurser för att öka takten i uppdraget. Under november 2018 omfördelades en tjänst internt med fokus på kompetensförsörjning och handlingsplan *Heltidsresan*. Avdelningen för funktionsstöd har i nuläget erbjudit den personal som önskat arbeta heltid detta. Vad som kvarstår är utökad samverkan mellan verksamheter och tekniskt stöd av schemaplaneringssystem för att kunna nå optimalt personalplanering. Implementeringen av stödsystemet Time Care pågår men behov finns att ytterligare trimma systemet och utbilda i detsamma för att få ut verksamhetsnytta och minska de ekonomiska riskerna som ett förändrat arbetssätt innebär.

- **Övertagande av avdelningen för funktionsstöd**

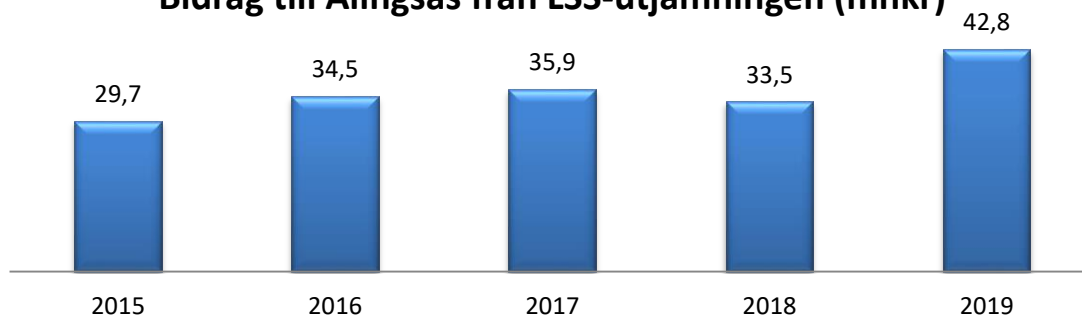
Från 2018 har avdelning för funktionsstöd flyttats från socialnämnden till vård- och äldreomsorgsnämnden. Syftet med överflyttningen av funktionsstöd är att uppnå effektivare resursutnyttjande och samordningsvinster. De senaste åren har den största ekonomiska utmaningen varit Försäkringskassans hårdare bedömningar av personlig assistans. Intäkten för personlig assistans har för Alingsås minskat med 486: - per invånare (cirka 19 mnkr) mellan 2014 och 2017, intäktsminskningen har medfört

ekonomiskt budgetunderskott för verksamheten då insatser mot brukare till stor del kvarstår. Under 2018 har intäkterna från Försäkringskassan minskat med ytterligare 10,5 mnkr vilket bidragit till underskottet om 7,2 mnkr för verksamheten personlig assistans.

Överflyttandet av funktionsstöd till vård- och äldreomsorgsnämnden har sammantaget fungerat relativt väl och ett bra samarbete föreligger. Vidare har ett gemensamt arbete mellan nämnderna för att säkerställa att Alingsås kommun inte går miste om bidrag från utjämningsystemet av LSS-kostnader medfört att intäkten till Alingsås kommun avseende verksamhetsår 2017 (bidragsår 2019) från LSS-utjämningsystemet ökar från 33,5 mnkr till 42,8 mnkr. Statistikinlämning för verksamhetsår 2018 visar att volymvärdet av LSS-insatser ökat med 8,8 mnkr, vilket tillsammans med kostnaden per insats och övriga rikets utveckling av volymer och kostnader påverkar LSS-utjämningsystemet 2020.

Bidrag till Alingsås från LSS-utjämningsystemet (mnkr)

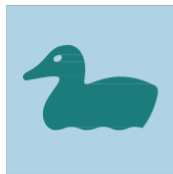

- Valfärdsteknologi

Nämnden arbetar för att öka valfärdsteknologin i verksamheten, ett flertal projekt pågår inom valfärdsteknologiområdet, bland annat pågår projekt med digital fjärrtillsyn (tillsyn genom kamera), i nuläget är sex kameror utställda och planering för ytterligare 40 kameror pågår. Vidare har 60 datorer som medför att sjuksköterskor får mobil åtkomst till omvårdnadssystem och kan dokumentera mobilt inköpts, vilka har tagits i drift under 2018.

Omedelbar åtgärd

I närtid behövs utbyggnad boendeplatser för funktionsstöd tillskapas utifrån att 14 personer står i kö till ett boende enligt LSS. Om personer i kö inte erbjuds ett boende inom 12 månader uppkommer sannolikt en viteskostnad som motsvarar den kostnad platsen hade kostat vid ett verkställande av beslutet. Vidare kompenseras Alingsås kommun med cirka 0,9 mnkr för en verkställd boendeplats i utjämningsystemet av LSS-kostnader. En ej verkställd insats inkluderas inte som ett värde i utjämningsystemet samtidigt som kommunen sannolikt betalar en viteskostnad vilket gör att en kommun riskerar drabbas av en dubbelkostnad vid ej verkställt beslut inom LSS.

Redovisning av uppdragsföretag

Frösunda Omsorg AB, Stiftelsen Bräcke diakoni, Hemtrevnad Service & Omsorg Väst AB, Assistansbyrå i VG AB, MF Living Care AB, 24h Vård och Omsorg i Alingsås HB, Team Assistans i Göteborg AB, Homemaid AB, Ruths Hemtjänst i Alingsås AB, ISS Facility Services AB, Västtrafik AB, ACA Assistans i Öjersjö AB, Alminia AB, Assist Kompaniet Svea AB, Assistans för dig i Sverige AB, Engsjö Assistans, Frösunda LSS AB, God Assistans i Sverige AB, Humana Assistans AB, Livsanda vård och assistans, Pater Assistans AB, Poolarna assistans AB, Primacura AB, Trea Assistans AB, Trygg i Hemmet Partille, Ågrenska AB, Junigruppen AB, Södra Vätterbygdens folkhögskola,

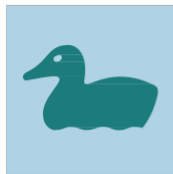
Uppdragsföretag anlitas genom upphandlingar, idéburet offentligt partnerskap eller genom att de är aktiva inom vård- och äldreomsorgsnämndens tillämpning av LOV (Lagen om Valfrihet). Därtill väljer brukare inom personlig assistans vilken utförare som ska utföra deras personliga assistans.

Ekonomi

Utifrån nämndbeslut (2018-04-09) ska äldreomsorg och övertagen verksamhet från socialnämnden särredovisas i den ekonomiska uppföljningen. För att särredovisa funktionsstöd från äldreomsorg har följande fördelningar gjorts:

- Ansvar 814* avdelning funktionsstöd redovisas som funktionsstöd
- Därtill har 30 procent av personalkostnad under förvaltningsledning och planeringsavdelning för gemensamma kostnader som arbetar mot hela organisationen där funktionsstöd utgör cirka 30 procent fördelats till funktionsstöd. En uppdatering har gjorts i samband med årsbokslutet vilket medfört att 4,0 mnkr fördelats från äldreomsorg till funktionsstöd.

I resultaträkningen för funktionsstöd under kolumnen "Bokslut 2017" har justeringar gjorts för att förbättra jämförelsen av intäkter och kostnader mellan 2017 och 2018 för funktionsstöd. Kolumn "Bokslut 2017" inkluderar ansvar 924* (Funktionsstöd 2017) även övertagen verksamhet utöver ansvar 924*. Vilken beräknats till cirka 6,0 mnkr avseende 2017. Därtill har vård- och omsorgsnämnden inkluderat en gränsdragningskostnad om 1,35 mnkr i utifrån överenskommelse i bokslutet för 2018.

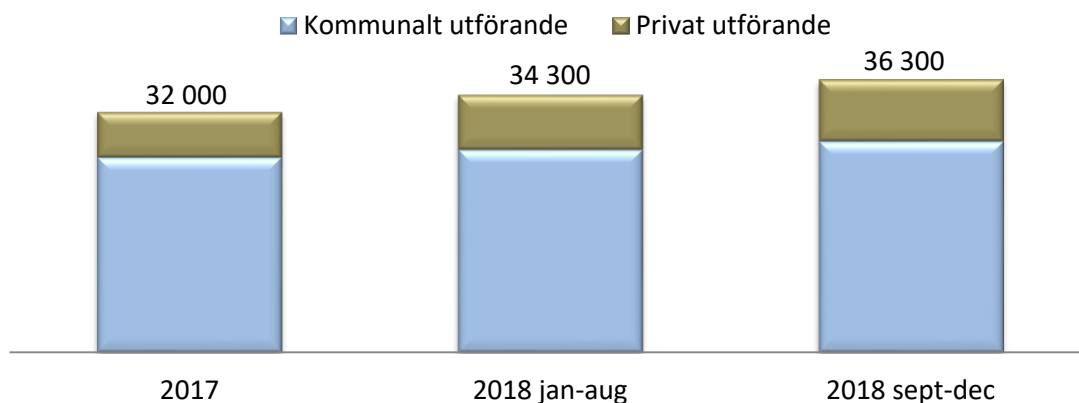

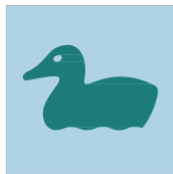
Ekonomi Äldreomsorg

Drift

Belopp i tkr	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse utfall/ budget 2018	Bokslut 2017	Differens 2017/2018
Verksamhetens intäkter	80 257	87 245	6 988	82 063	5 182
Personalkostnader	-364 871	-373 358	-8 487	-356 760	16 598
Lokalhyror	-62 784	-59 874	2 910	-59 263	611
Köp av tjänster	-111 481	-116 590	-5 109	-104 017	12 573
Övriga kostnader	-26 701	-32 150	-5 449	-30 971	1 179
Verksamhetens kostnader	-565 837	-581 973	-16 136	-551 011	30 962
Verksamhetens nettokostnader	-485 580	-494 727	-9 147	-468 948	25 779
Kommunbidrag	485 580	485 580	0	470 108	15 472
Årets resultat	0	-9 147	-9 147	1 160	-10 307

Äldreomsorgen redovisar ett underskott med 9,1 mnkr för verksamhetsår 2018. Resultatet är 5,1 mnkr sämre än prognos vid delårsbokslutet och 3,1 mnkr sämre än prognos per oktober och november månad. Det ekonomiska underskottet beror framförallt på att hemtjänsten ökat med 3 000 hemtjänststimmar per månad mellan 2017 och 2018 vilket motsvarar en volymökningskostnad om 13,0 mnkr. Ökningen tilltog under september-december vilket medförde att det ekonomiska resultatet försämrades under hösten. Nedan diagram visar hemtjänststimmar utveckling mellan 2017 och 2018.

Avvikelse mot budget och större kostnadsförändringar

Intäkter

- Intäkter redovisar ett överskott om 7,0 mnkr. Externt finansierade anställningar har ökat och redovisar ett överskott med 2,7 mnkr och omvårdnadsintäkter redovisar ett överskott med 2,9 mnkr utifrån fler brukare med hemtjänst. Därtill redovisar hyresintäkter samt momsintäkter för privat utförd vård överskott.
- Att intäkter ökat med 5,2 mnkr jämfört med 2017 beror framförallt på ökade omvårdnadsintäkter och ökade statliga bidrag för IT-satsning samt har fler bidragsanställningar i verksamheten medfört ökade intäkter.

Personalkostnader

- Personalkostnader redovisar ett underskott mot budget och en kostnadsökning utöver löneökningstakten om cirka 8,5 mnkr. Underskottet och kostnadsökningen beror framförallt på att den kommunalt utförda hemtjänsten ökat med drygt 1 400 hemtjänsttimmar per månad vilket motsvarar cirka 6,0 mnkr. Nattpatrullen har därtill utökats vilket medfört en kostnadsökning och ett budgetunderskott med drygt 1,0 mnkr, samt medför bidragsanställningar högre personalkostnader än budget men finansieras genom motsvarande ökning av intäkter.
- Arbetade timmar i äldreomsorgen har under 2018 ökat med 2,5 procent, ökningen återfinns uteslutande inom hemtjänsten utifrån volymökningen 2018.
- Hur personalkostnad per arbetad timma förändras har en stor påverkan på nämndens ekonomi, under 2018 har personalkostnad per arbetad timma ökat med 2,1 procent vilket är en relativt måttfull ökningstakt.

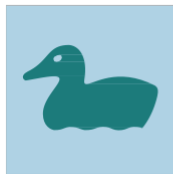
	2017	2018	Förändring
Totala personalkostnader	356 760 000	373 358 000	4,6 %
Antal arbetade timmar	1 234 789	1 265 850	2,5 %
Personalkostnad per arbetad timma	289	295	2,1 %

Köp av tjänster

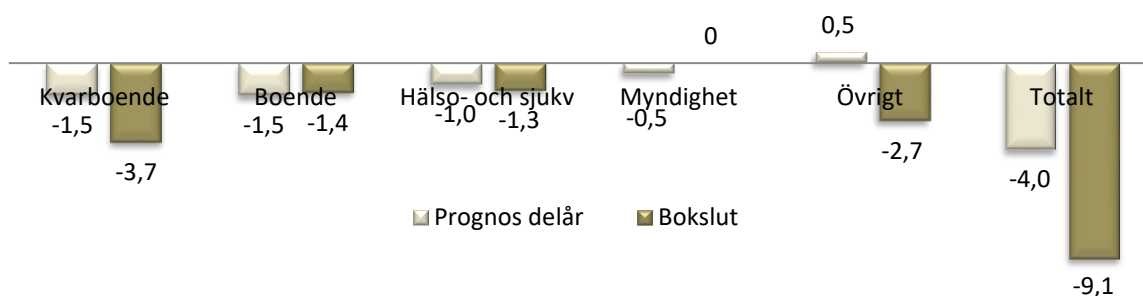
- Kostnaden för köp av tjänster har ökat med 12,6 mnkr under 2018 och redovisar ett underskott med 5,1 mnkr. Ökningen av privat utförd hemtjänst står för 8,1 mnkr av kostnadsökningen och för hela budgetunderskottet 2018.

Övriga kostnader

- Övriga kostnader har ökat med 1,2 mnkr under 2018 vilket framförallt beror på ökade bilkostnader till hemtjänsten. Budgetunderskott beror framförallt på bilkostnader, personalrepresentation, hälso- och friskvård och IT-kostnader.

Utfall per verksamhet 2018 och jämförelse med prognos vid delårsbokslut (Mnkr)

De större prognosavvikelserna från delårsbokslutet och bokslutet finns i verksamheterna kvarboende och under övrigt där ökningen av hemtjänst är orsak till underskotten. Kvarboendet har fått en ökad ersättning när hemtjänsten ökat men verksamhetens kostnader har ökat mer än volymökningen bland annat beroende på att nattpatrullen förstärkts. För övriga kostnader beror försämringen på att ersättningen som betalas till privata och kommunala utförare för utförd hemtjänst ökade från 148,8 mnkr enligt prognosen vid delår till en verkligt kostnad om 152,3 mnkr för helåret 2018.

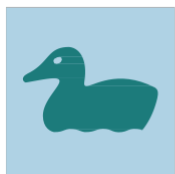
Jämförelse med föregående år

Nämndens nettokostnader har ökat med 5,5 procent under 2018. Kostnadsökningen är cirka sex miljoner högre än pris-/löne- och volymökningar mellan 2017 och 2018.

Pris-/löne och volymökningar jämfört med nettokostnadsökning 2018	
Pris- och löneökning 2018 (cirka 2,3 %)	ca: 10,8 mnkr
Volymökning utifrån befolkningsstatistik 2018*	ca: 9,0 mnkr
Totalt Pris- löne och volymökning	ca: 19,8 mnkr
Nettokostnadsökning enligt bokslut 2018	25,8 mnkr

*Antal invånare 65 – 79 år har preliminärt ökat med 92 personer, invånare 80 - 89 år har preliminärt ökat med 48 personer och antal invånare över 90 år har preliminärt ökat med 8 personer mellan 2017 och 2018. Utifrån det kommunala utjämningsystemets metod att beräkna hur mycket äldreomsorgen kostar per invånare i olika åldersintervall motsvarar befolkningsökningen en volymökning om 9,0 mnkr. Beräknad kostnad per åldersintervall uppgår till 17 500: - för 65-79 år, 107 700: - för 80-89 år och 276 300: - för invånare >90 år.

Orsaken till att kostnadsökningen är högre än pris-/löne- och volymökningar beror dels på att ökningen av vårdtagare överstiger den demografiskt motiverade ökningen, därtill har kostnaden per brukare ökat eftersom personer med mer än 150 timmars hemtjänst per månad ökat (se internkontrollplan sidan 18). Under 2018 har åtta platser tillkommit på särskilt boende och 33 personer har tillkommit med hemtjänst.

Ekonomi Funktionsstöd

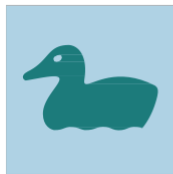
Drift

Belopp i tkr	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse utfall/ budget 2018	Bokslut 2017	Differens 2017/2018
Verksamhetens intäkter	110 730	108 929	-1 801	118 867	-9 939
Personalkostnader	-228 343	-239 619	-11 276	-237 636	1 983
Lokalhyror	-16 830	-16 494	336	-18 057	-1 563
Köp av tjänster	-22 950	-28 901	-5 951	-24 589	4 312
Övriga kostnader	-47 119	-42 110	5 010	-44 034	-1 924
Verksamhetens kostnader	-315 242	-327 123	-11 881	-324 316	2 808
Verksamhetens nettokostnader	-204 512	-218 195	-13 683	-205 449	12 746
Kommunbidrag	204 512	204 512	0		
Årets resultat	0	-13 683	-13 683		

Verksamheten funktionsstöd redovisar ett underskott med 13,7 mnkr för verksamhetsår 2018. Resultatet är 5,2 mnkr sämre än prognos vid delårsbokslutet varav 1,35 mnkr beror på att en gränsdragningskostnad gentemot Socialnämnden belastade funktionsstöd i samband med bokslutet. Underskottet 2018 beror främst på utvecklingen inom personlig assistans där intäkterna minskar från Försäkringskassan och den kommunfinansierade kostnaden för privat utförd personlig assistans enligt LSS ökat.

Personlig Assistans (mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Förändring 2017 - 2018
Intäkter			
Intäkt från Försäkringskassa assistans	-102,5	-92,0	-10,5
Kostnader			
Avgift 20 första timmarna assistans	33,9	32,1	-1,8
Köp av privat utförd assistans	16,5	21,3	4,8

Försämringen av prognosen från delårsbokslutet härrör till personlig assistans med 1,7 mnkr, att gränsdragnings mot Socialnämnd försämrat utfallet med 1,35 mnkr och att justeringar mellan äldreomsorg och funktionsstöd försämrat utfallet med 1,6 mnkr.

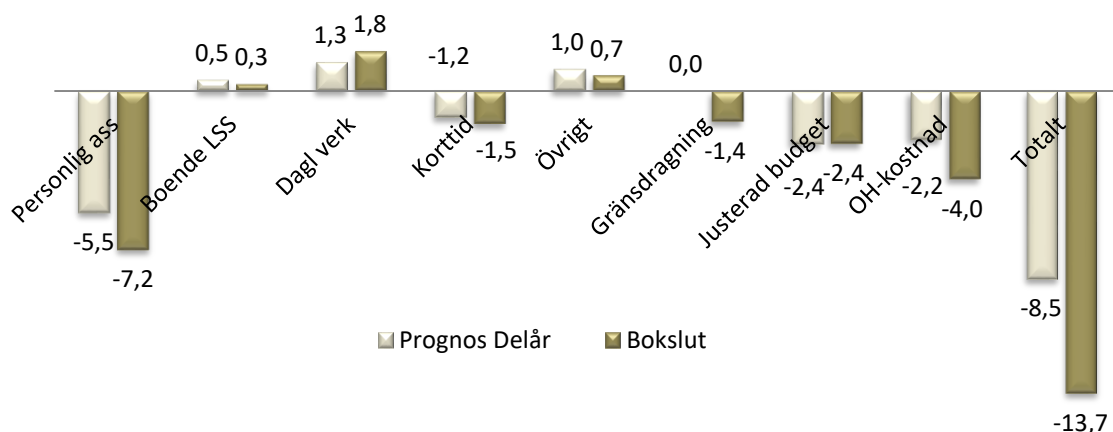

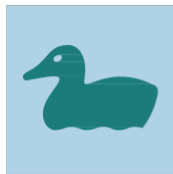
Avvikelse mot budget och större kostnadsförändringar

Från januari 2018 togs funktionsstödsverksamheten över av vård- och äldreomsorgsnämnden och på kort tid gjordes en detaljbudget för nämndens nya verksamhet. Året och uppföljningar av verksamheten har visat att något för hög budget lades på övriga kostnader och något för låg budget på framförallt personalkostnader.

- Intäkter har minskat jämfört med 2017 och redovisar ett underskott om 1,8 mnkr 2018, minskningen av intäkter beror på underskott om 3,4 mnkr för intäkter för personlig assistans. Därtill förbättras intäkterna av överskott för hyresintäkter och högre momsintäkter för privat utförd personlig assistans.
- Personalkostnader uppvisar ett underskott om 11,3 mnkr. Underskottet beror dels på de justeringar om 6,4 mnkr som gjorts för att särskilja funktionsstöd och äldreomsorg 2018. Underskott av personalkostnader har också uppkommit med 1,2 mnkr för att nytt LSS-boende öppnade under september månad. Därtill uppvisar personlig assistans och korttids underskott för personalkostnader 2018.
- Köp av tjänst uppvisar ett underskott om 6,0 mnkr vilket med 3,9 mnkr beror på ökningen av privat utförd personlig assistans och med 1,35 mnkr beror underskottet på att nämnden belastats med en gränsdragningskostnad.
- Övriga kostnader uppvisar ett stort överskott om 5,0 mnkr vilket dels beror på minskade kostnader för de 20 första timmarna personlig assistans med 1,9 mnkr. Därtill beror cirka 2,0 mnkr av överskottet på att förbrukningsmaterial och övriga kostnader budgeterats för högt (enligt text i rubriken).

Utfall per verksamhet 2018 och jämförelse med prognos vid delårsbokslut (Mnkr)

Större prognosavvikelser 2018

- Personlig assistans redovisar ett underskott om 7,2 mnkr är en försämring mot delårsbokslutet med 1,7 mnkr. Huvudorsaken till försämringen är att väntade intäkter från Försäkringskassan varit lägre än prognos vid delårsbokslut.
- Verksamheten boende, daglig verksamhet och korttids uppvisar sammantaget ett överskott om 0,6 mnkr 2018, vilket är oförändrat jämfört med delårsprognos.
- Övrigt avser framförallt centrala kostnader inom funktionsstöd, vilka redovisar ett överskott om 0,7 mnkr, vilket är något sämre än prognos vid delårsbokslut, under övrigt inkluderas det nystartade LSS-boendet från september 2018.
- Justerad budget inkluderar att när budget för äldreomsorg och funktionsstöd separerats medfördes att budgetjustering från äldreomsorg till funktionsstöd om 2,4 mnkr som gjordes i budgetarbetet inför 2018 återförs till äldreomsorgen vilket medför ett underskott för funktionsstöd med motsvarande summa.
- Därtill har funktionsstöd tillförts kostnader för den del av nämndens OH-kostnader som riktar sig mot avdelning funktionsstöd om 4,0 mnkr för helår 2018 (se sid 20).

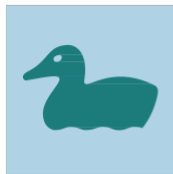
Nettokostnadsökningen för funktionsstöd 2018 är svårberäknad utifrån att verksamheten bytt nämnd mellan 2017 och 2018. Resultat 2018 jämfört med helårskostnad 2017 justerat för överflyttad verksamhet och OH-kostnad indikerar en nettokostnadsökning om cirka 6,2 procent (12,7 mnkr). Nettokostnadsökningen är något lägre än summan av volymförändringar 2018 enligt inrapporterade uppgifter till utjämningsystemet (8,8 mnkr) samt pris- och löneökningar som uppskattas till 2,3 procent (4,7 mnkr).

Prognossäkerhet (Totalt för nämndens verksamhet)

Månad	Prognos	Avvikelse från bokslut
Delårsbokslut	702 592	-10 330
Vårbokslut	703 592	-9 330
Bokslut 2018	712 922	

Vårbokslutet bedömde helårsnettokostnaden 1,3 procent för lågt och delårsprognosen bedömde helårsnettokostnaden 1,5 procent för lågt. De relativt stora prognosavvikelserna 2018 beror framförallt på:

- Volymen hemtjänsttimmar uppgick vid delårsbokslutet till 34 300 hemtjänsttimmar per månad men ökade under september – december till 36 300 hemtjänsttimmar per månad, volymökningen försämrade resultatet med cirka 3,5 mnkr.
- Avdelning kvarboende som mottagit en stor del av volymökningen inom hemtjänst har under hösten försämrat resultatet med 2,5 mnkr, delvis på grund av utökning av nattpatruller.
- Verksamheten personlig assistans försämrades med 1,7 mnkr efter delårsbokslut och därtill uppkom en gränsdragningskostnad om 1,35 mnkr vid bokslutet.

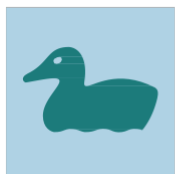

Investeringar

Tkr	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse helår	Bokslut 2017	Differens 2017/2018
Reinvestering					
Inventarier	1 600	916	684	1400	-484
IT-utrustning	300	879	-579	167	712
Vårdarhjälpmedel	250	286	-36	272	14
Sängar	250	371	-121	261	110
Anpassningsinvestering			0		0
Inventarier	400	229	171	320	-91
IT-utrustning	300	220	80	165	55
Vårdarhjälpmedel	100	72	28	114	-42
Sängar	100	93	7	111	-18
Totalt utgifter	3 300	3 065	235	2 810	255

Vård- och äldreomsorgsnämnden har 2018 investerat för 3,1 mnkr vilket är 0,3 mnkr högre än 2017. Nämnden redovisar 2018 ett överskott med 0,2 mnkr för investeringsbudgeten. Överskottet beror på lägre investeringar i inventarier än budgeterat. Men samtidigt har nämnden investerat 1,1 mnkr för 60 bärbara datorer till hälso- och sjukvården, denna kostnad har nämnden erhållit statliga bidrag för vid sidan av investeringsbudgeten.

Investeringarna är 1,4 mnkr högre än prognosen vid delårsbokslut, ökningen beror framförallt på att de bidragfinansierade investeringen av datorer till hälso- och sjukvården som inte inkluderades i prognosen vid delårsbokslutet.

Personalredovisning

Personal och kompetensförsörjning

Personalsammansättning

Personalsammansättning VoÄ	Antal årsarbetare nov-17	Antal årsarbetare nov-18
Totalt	1 169,6	1 185,7
Handläggare- och administratörer	38,7	40,6
Ledningsarbete	41,0	41,5
Socialsekreterare	24,0	23,5
Övrigt socialt och kurativt (behandlingsassistent/socialpedagog)	22,8	24,8
Servicetekniker och fixartjänst	4,0	4,0
Personliga assistenter	231,0	225,5
Rehabilitering och förebyggande arbete	28,1	27,4
Sjuksköterska	72,1	70,9
Undersköterska	440,4	452,5
Vårdbiträde	99,8	99,2
Vårdare	168,0	175,9

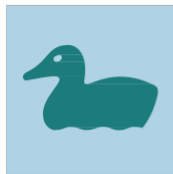
**Eftersom uppföljning per AID-kod ej är fullständig i Hypergene har ovanstående siffror tagits fram utifrån Befattning och fördelats på yrkeskategoriseringar enligt ovan.*

Antal årsarbetare i förvaltningen har framförallt ökat inom yrkesgrupperna undersköterska och behandlingsassistenter/socialpedagoger jämfört med samma period 2017. En anledning är att man anställt och utbildat undersköterskor, vilket betyder att VÄN nått målet; att 80 procent inom äldreomsorgen ska vara utbildade undersköterskor. I dagsläget är 82,0 % av anställd vårdnära personal inom äldreomsorgen utbildade undersköterskor.

Nämnden har fortsatt svårt att rekrytera personal med tillräcklig kompetens, framförallt inom yrkesgrupperna arbetsterapeuter, fysioterapeuter och sjuksköterskor. Insatser som riktad annonsering via sociala medier har använts för nämnda yrkesgrupper. HR har även genomfört en enkätundersökning bland dem som har avslutat sin anställning på hälso- och sjukvårdsavdelningen under våren 2018 för att utreda orsakerna till uppsägningarna.

Insatser har framförallt riktats mot förvaltningens bristyrken. Även arbetet med *Heltidsresan* är en del av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet för att behålla befintlig personal. En annan del i kompetensförsörjningsarbetet är att en utvecklingsledare med inriktning kompetensförsörjning anställts. Vidare arbetar nämnden med att aktivt jobba för en samverkan mellan förvaltningen och skolor i form av APL (arbetsplatsförlagt lärande) i syfte att skapa förutsättningar att på sikt fånga upp framtida personal.

Målet är att bli en mer attraktiv arbetsgivare för både ny och befintlig personal.

Andel timavlönade

	Arbetad tid Jan-Dec 2017	Arbetad tid Jan-Dec 2018
Arbetad tid	1 949 741	1 967 422
Andel av arbetad tid som timlön	19,5 %	20,7 %
Andel av arbetad tid som fyllnad	1,9 %	1,5 %
Andel av arbetad tid som övertid	1,3 %	1,4 %

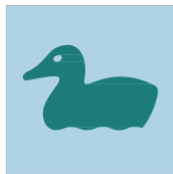
Under januari till december 2018 har cirka 2 200 mer timmar arbetats av timanställd personal per månad jämfört med motsvarande period 2017. Hela ökningen är hänförlig till hemtjänsten där de kommunalt utförda hemtjänsttimmarna januari – december 2018 ökat med cirka 1 400 hemtjänsttimmar per månad jämfört med motsvarande period 2017.

Nämnden kommer fortsatt arbeta mot målet att minska andel tid som utförs av timanställd personal bland annat genom vidareutveckling av den framtagna handlingsplanen *Heltidsresan* samt att arbeta med utveckling av schemalägningsverktyg i form av bl.a. *Avancerad bokning*. Vidare åtgärder är att man arbetar med överanställningar samt att följa rekryteringsordningen som innebär att erbjuda de med tillsvidareanställningar möjlighet att höja sina tjänstgöringsgrader innan man går ut och rekryterar externt.

Andel delade turer

På avdelningen särskilt boende har större delen av verksamheten delade turer. Det finns två arbetslag, varav ett på Brunnsgården och ett på Tuvegården, som inte har delade turer. I snitt har varje anställd 1-2 delade turer under en schemaperiod på 6 veckor. På avdelningen kvarboende har majoriteten av enheterna delade turer. Varje anställd har i snitt 1-2 delade turer under en schemaperiod på 6 veckor. Någon enhet har inget krav på delade turer men där personalen själva har möjlighet att välja det. Flertalet enhetschefer arbetar aktivt med att minska delade turer i förvaltningen. När det gäller avdelningen för funktionsstöd finns det endast ett fåtal delade turer på Videgården, vissa medarbetare har enligt eget önskemål lagt in om delade turer.

I dagsläget ser nämnden inga större förändringar gällande delade turer men dialoger förs i verksamheterna att minska dessa. Under våren 2018 har ytterligare chefer inom VoÅ utbildats i *Hälsosam schemaläggning* en insats som också förväntas ge effekt vad det gäller att minska andelen delade turer. Utvecklingen av schemalägningsverktyg kommer att vara till god hjälp i arbetet samt att förvaltningen under 2018 har rekryterat en utvecklingsledare med inriktning schema och bemanningsprocess. En risk med att ta bort delade turer helt är tätare helgbemanning samt risk för ökade kostnader.

Personalomsättning

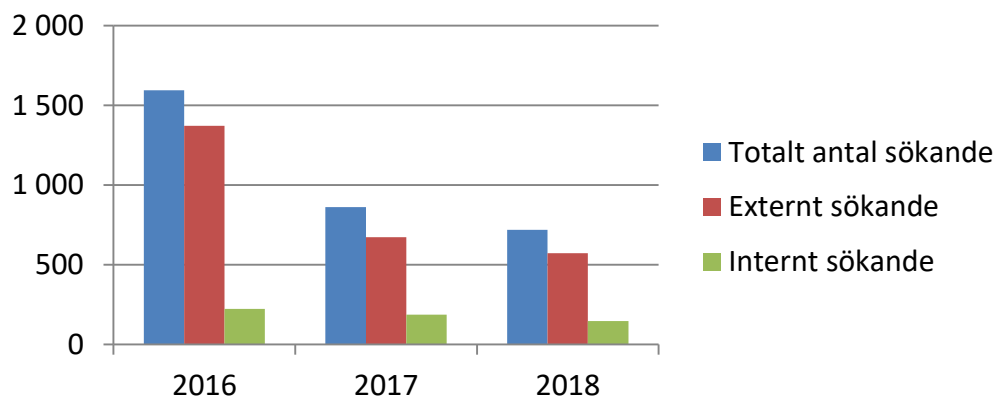
Personalomsättningen har under perioden januari till december 2018 ökat inom förvaltningen jämfört med samma period föregående år. Totalt har 136 personer avslutat sin tjänst varav 32 personer har gått i pension under perioden januari till december 2018. De angivna anledningarna till att de väljer att avsluta sin tjänst är differentierad men de främsta orsakerna är att medarbetarna väljer "annan avgångsväg", "privat verksamhet" eller "annan kommun". En djupare analys av orsakerna är inte möjlig på övergripande nivå i bokslutet. Vi kunde dock se i den enkätundersökning som gjordes på hälso- och sjukvårdsavdelningen att lönen var en av de främsta anledningarna till att man valde att avsluta sin anställning (se även personalsammansättning sidan 28) samt att vi för tillfället har en bra arbetsmarknad med stor tillgång till jobb för de flera av våra yrkesgrupper.

	Jan-Dec 2016	Jan-Dec 2017	Jan-Dec 2018
<i>Personalomsättning</i> <i>(exklusive pensionsavgångar)</i>	4,8 %	7,7 %	8,4 %

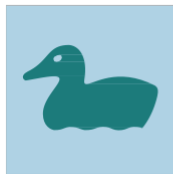
Personalförsörjning

Antalet ansökningar till de kritiska tjänsterna är marginellt förändrade. Problematiken kvarstår även under 2018. De kritiska tjänsterna är framförallt arbetsterapeuter och fysioterapeuter där 12 annonser publicerats, där endast 8 personer har rekryterats totalt. Rekrytering av undersköterskor är fortsatt bekymmersamt och det är endast 5,76 sökande per tjänst. Vi kan också se att den interna rekryteringen fortsätter att minska och där den externa rekryteringen med annonser har ökat. Den interna personalplaneringen tillsätter färre tjänster och fler externa medarbetare tillkommer.

Antal sökande till tjänster undersköterska

När det gäller sjuksköterskor så ser man att det är väldigt få sökande per annons och av 16 lediga tjänster har man rekryterat 13 personer under 2018.

Förvaltningen ser ut att kunna rekrytera personal med tillräcklig kompetens till övriga tjänster men man ser att det är utmaningar kring rekrytering inom de flesta yrkesgrupper. Nämndens arbete mot *Heltidsresan* samt att utvecklingsledare med inriktning kompetensförsörjning har anställts för att arbeta med utmaningarna kring kompetensförsörjning.

Kompetensutveckling

Varje enhet har en egen kompetensförsörjningsplan som är riktad utifrån behovet i arbetsgrupperna. Exempel på genomförda insatser är fördjupningskurser i BPSD, utbildning i VILS, samt olika projekt inom arbetsmiljö där grupper deltagit i olika projekt som "Sunt arbetsliv" och "Hållbar hälsa".

En större insats som gjorts är *Bemanningsakademin* för enhetschefer med inriktning på hälsosammare schemaläggning. Utbildningen innefattar fyra heldagar med områden som arbetsmiljö, ekonomi och schemaläggning. Utbildningen förväntas ge positiva effekter på hur vi lägger hälsosamma scheman som i framtiden skulle kunna minska sjukfrånvaron samt förbättra möjligheter till en god ekonomi.

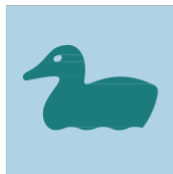
Respektive yrkesgrupp har erbjudits riktade insatser för att kompetensutveckla befintlig personal. Inom boende- och kvarboendeavdelningarna har kompetensförsörjningsplaner tagits fram på varje enhet. Studiecirklar på boendeavdelningen har genomförts för att vidareutbilda personal inom demens samt fortbildning i BPSD. En del enheter har satsat på gedigna introduktioner för att skapa bättre förutsättningar för nyanställda men även säkerställa kompetensen i verksamheten. Under våren har vissa enheter haft studiebesök från andra kommuner för att dela erfarenhet. De båda avdelningarna har även öppnat upp för samarbete mellan enheter där personal ges möjlighet att arbeta på fler arbetsplatser. Effekten blir en intern kompetensutveckling där personal delar erfarenheter och kunskap med varandra.

Den vårdnära personalen har genomgått olika utbildningar och studiecirklar för att fördjupa samt bredda sin kunskap kring våra äldre vilket förväntas ge effekter där vi i ännu högre grad säkerställer en kvalitativ vård och omsorg.

Sjuksköterskorna har genomgått en medarbetarutbildningen med HR, där man gått igenom det systematiska arbetsmiljöarbetet i Alingsås kommun med inriktning på tillbud och arbetsskador, rehabiliteringsrutinen "*från frisk till frisk*" samt medarbetaskap.

Jämställdhet

På grund av att lärarlönerna har blivit försenade under 2018 så har det inte kunnat göras en lönekartläggning på utsatt tid, lönekartläggningen kommer att göras i februari 2019. Detta gör att en analys av osakliga löneskillnader inte kunnat göras till årsbokslutet.

Arbetsmiljö

Vård- och äldreomsorgsnämnden har som mål att minska sjukskrivningstalen och har under hösten implementerat nya rutiner för rapportering av tillbud och arbetsskador. Syftet med rutinen är att aktivt arbeta med de arbetsmiljörisiker som finns i verksamheterna för att minska riskerna för skador. En annan del är att förvaltningens chefer har gått en fördjupad rehabiliteringsutbildning samt att förvaltningens HR konsulter har stöttat cheferna i sitt rehabiliteringsarbete i form av rehab-avstämningar under året. Förvaltningen har också genomfört utbildningen *Bemanningsakademi* för implementering av hälsosam schemaläggning och implementering av aktiv återhämtning för att minska ohälsa och sjukfrånvaro.

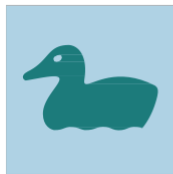
Efter Arbetsmiljöverkets inspektion så har ett kommungemensamt arbete startat för att arbeta fram åtgärder för att komma tillrätta med de risker som lyftes fram i inspektionsmeddelandet. För att få en balans mellan krav och resurser i arbetslivet kommer nämnden fortsätta att aktivt arbeta med Alingsås kommuns schemalägningsverktyg. Rutinen för arbetsmiljöbedömning i vårdtagares hem är också uppdaterad. En ny medarbetarenkät har även tagits fram för att på ett mer träffsäkrare sätt kunna mäta den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Nämnden har även som mål att verka för att minska andel tid som timanställda utför och kommer fortsätta arbetet med *Heltidsresan*. Under ett års tid har några avdelningar arbetat med projektet "Sunt arbetsliv" i syfte att förbättra arbetsmiljön.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljöverket har gjort tillsyn i verksamheten under hösten 2017 där man bland annat anmärkte på rutiner och genomförandet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet varför arbetet kring detta kommer prioriteras inom det närmsta från såväl förvaltningens som från kommunen i stort.

Under 2018 har det tagits fram nya rutiner och verktyg för att årligen följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Sjukfrånvaro²

Tabell, sjukfrånvaro i %

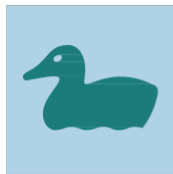
	2017	2018	Differens 2017-2018
1-14 dagar	3,02 %	3,17%	+0,15 %
1-59 dagar	4,31 %	4,36%	+0,05 %
> 60 dagar	4,65 %	3,91%	-0,74 %
<29 år	6,43 %	5,65%	-0,78 %
30-39 år	8,41 %	6,44%	-1,97 %
40-49 år	9,45 %	8,15%	-1,30 %
50-55 år	10,26 %	12,25%	+1,99 %
> 56 år	8,45 %	8,25%	-0,20 %
Kvinnor	9,30 %	8,75 %	-0,55 %
Män	4,91 %	4,23 %	-0,68 %

Den totala sjukfrånvaron för vård- och äldreomsorgsnämnden under perioden jan-dec 2018 är 8,16 %, vilket är en minskning jämfört med samma period 2017 med 0,56 %. Den största minskningen av sjukfrånvaro har skett i ålderskategorin 30-39 år. Högst sjukfrånvaro har medarbetare över 50 år, och precis som föregående år har sjukfrånvaron ökat för dessa medarbetare. Den totala sjukfrånvaron är ungefär dubbelt så hög för kvinnor (8,75 %) än för män (4,23 %).

Inom arbetet med metodåret har målvärden tagits fram för verksamheten. Målvärden för total sjukfrånvaro varierar mellan 7,3 – 9,2 procent beroende på verksamhet och förutsättningar, målvärdet för korttidssjukfrånvaro varierar mellan 1,9 – 3,5 procent beroende på verksamhet och förutsättningar.

De hittills viktigaste åtgärderna för att förebygga och åtgärda ohälsa och olycksfall är att förvaltningen startat upp ett aktivt arbete kring målet att sänka sjukskrivningarna. En orsak till de minskade sjuktalen kan vara effekten av en förbättrad rehabiliteringsprocess. Men även att chefer har arbetat tillsammans med HR-konsulter och regelbundet gått igenom aktuella rehabiliteringsärenden. Resultatet är ett förebyggande synsätt när det gäller arbetsmiljö i syfte att undvika sjukskrivning hos medarbetare, samt att en del personer

² Redovisningen omfattar månadsavlönad personal.

som har haft långa sjukfall har kunnat gå vidare till nya arbetsuppgifter eller har avslutats. Förvaltningens chefer har under hösten genomgått en fördjupad rehabiliteringsutbildning.

Under våren har deltagarna i projektet *Aktiv återhämtning* startat upp med stresshanteringskurser på 8 tillfällen och responsen från deltagarna har varit bra. Genom att pröva denna aktivitet finns förhoppning om att kunna utveckla och forma en lokal samverkansrutin med berörda parter i rehabilitering som i förlängningen leder till en effektivare rehabiliteringsprocess.

Arbets-skador och tillbud

Tabell, antal anmälda tillbud och arbets-skador

Typ	2017	2018	Differens 2017-2018
Tillbud	380	422	+42
Arbets-skador	155	153	-2

Antalet inrapporterade arbets-skador är 153 stycken under perioden. Det innebär ett minskat antal arbets-skador jämfört med samma period förra året. Den vanligaste orsaken är skadad av annan person. Antalet tillbud var 422 stycken och det är en ökning jämfört med samma period under 2017. 89 stycken klassificerades som allvarlig händelse. Den vanligaste orsaken är på grund av brukarens funktionsvariation. De vanligaste platsen är enskilt hem.

Nämnden har fortfarande relativt få rapporterade tillbud och arbets-skador i förhållande till storleken på verksamheten, det ligger i planen att under året implementera nya rutiner för tillbud och arbets-skaderapportering vilket kan leda till en större anmälningsfrekvens. Den ökning som finns kan förklaras med vissa utbildningsinsatser hos personal och chefer med inriktning mot tillbud och arbets-skador.